

Narrar per als ulls

ISIDRE GRAU

Ó
P
P
O

Als antípodes del turista japonès, el fotoperiodista que no únicament pretén explicar una història en cada imatge, sinó transmetre el sentit de la Gran Història al darrere de tota la seqüència. Ell sap que lluita contra la fugacitat de l'instant irrepètible i que només disposa d'un enquadrament per enquibir-hi uns quants elements narratius. El seu mèrit ve de saber-los reconèixer, prioritzar i combinar en el rectangle de la càmera. Una tensió que no té res a veure amb la lleugeresa dels caçadors d'imatges anodines, ràpidament oblidades.

Rere la fotografia testimonial, hi ha prop de dos segles d'un art que no ha parat d'evolucionar tècnicament i crear noves formes de sensibilitat. Dels seus inicis a Barcelona, ara mateix en dona fe l'exposició *Els Napoleon. Un estudi fotogràfic*, de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, amb un recorregut pels 116 anys d'un estudi fundat el 1850 a la rambla de Santa Mònica, 115, i tancat definitivament el 1966, a l'establiment del carrer Pelai, 34. En la seva major part són retrats d'estudi, amb personatges o grups familiars que buscaven notorietat —o qui sap, una mica d'immortalitat— a mans d'un fotògraf que sabia conjugar el seu carisma amb l'esce-

nari i els elements que els pogués donar més relleu. Són captacions estàtiques, minuciosament preparades, però que, a tanta distància, encara ens parlen de la idiosincràsia de cadascú, dels gustos de l'època, a més d'una perspectiva social i dels canvis de mentalitat. Un passeig per una història no gaire llunyana més que recomanable.

Barcelona és pròdiga en la difusió de la fotografia, tant documental com artística. Del niu d'institucions i cen-

tres privats que sovint n'exhibeixen, ara voldria destacar la labor continuada del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, i molt en concret, l'actual exposició *Desapareguts*, de Gervasio Sánchez, que s'hi pot visitar fins a l'1 de maig, i que certifica la desaparició forçosa de tanta gent anònima amb motiu de conflictes armats a 10 països de l'Amèrica Llatina, Àsia i Europa.

Gervasio Sánchez (Còrdova, 1959) és un dels més rigorosos exemples d'aquest periodisme independent especialitzat no tant en l'actualitat dels conflictes armats com en el seguiment de les seves con-

Gervasio Sánchez és un dels més rigorosos exemples del fotoperiodisme independent

Il·lustració: Guillem Cifré

Catalunya vista per Bolaño

MAR JIMÉNEZ

Algunes vegades ens falta audàcia i prou perspectiva per adonar-nos d'allò que tenim més a prop i per posar-ho en valor.

El juliol del 2010, Patti Smith va visitar Catalunya per presentar el seu últim treball. A l'escenari, quan va cantar *Black Leave*, s'hi va incorporar un jove amb els cabells llargs per tocar la guitarra. Era Lautaro, fill de Roberto Bolaño. Pocs dies abans, la cantant va insistir per conèixer la dona de l'escriptor nascut a Xile, Carolina López, que encara viu a Blanes, on el matrimoni es va instal·lar el 1985. Smith va poder visitar la casa de la família, on, explica Enrique Vilamatas, no va parar de plorar. La nord-americana no va conèixer Bo-

laño. Va morir el 2003 a Barcelona, als 50 anys. Ha arribat a ell a través de la seva literatura. I ha quedat atrapada.

Smith va quedar encisada amb Bolaño després de llegir *Los detectives salvajes*. L'entenc. També aquest va ser el meu primer Bolaño. És una de les millors novel·les que s'ha escrit els últims anys. És immensa en tots sentits. Després de *Los detectives salvajes*, res és igual. No hi ha res semblant als mons que va imaginar aquest escriptor. Després de Bolaño l'acte de la lectura canvia. Bolaño entra a la teva vida i ja no en sortirà. És un dels més grans escriptors de les últimes dècades. I és català. Preneuvos l'afirmació anterior com una *boutade*. O no. Perquè si hi ha al-

gun escriptor que avui és llegit al món amb passió, aquest és Bolaño, que, nascut a Xile, va viure bona part de la seva vida a Blanes. Un escriptor que a la seva literatura parla de Catalunya. Alguns dels seus personatges viuen a Catalunya, pateixen a Catalunya, s'enamoren a Catalunya, emmalalteixen a Catalunya, moren a Catalunya. Bolaño, escriptor de culte arreu del món, dona a conèixer a través dels seus llibres el nostre país. A *Los detectives salvajes* era habitual trobar Felipe Müller al Bar Cèntric, al carrer Tallers; *El Tercer Reich* transcorre en una petita localitat de la Costa Brava; *Los sinsabores del verdadero policía*, excel·lent novel·la pòstuma que s'acaba de publicar, s'inicia a Barcelona on Amalfitano, un exi-

liat Xilè, és professor de literatura... I és a Barcelona on un dels personatges somia amb un Barça-Madrid de bàsquet. I és a Barcelona on viu Padilla, amant d'Amalfitano. A Barcelona, Rosa Amalfitano té un professor expert en Ferrer i Guàrdia. I en un somni els nacionalistes catalans lluiten contra l'exèrcit espanyol... Sense desmerèixer la tasca dels escriptors catalans nascuts catalans en la difusió de la catalanitat, la literatura de Bolaño ens porta al món i ens situa al centre de la contemporaneïtat. Li devem molt. Per la seva immensitat com a escriptor. I pel deute que tenim amb ell com a país. Ho repeteixo, és un dels més grans escriptors de les últimes dècades. Posem-lo en valor a Catalunya. Va ser casa seva. *